

Planet Pulp

17. årgang | Nr. 183 | januar '21

([http://www.planetpulp](http://www.planetpulp.dk))

Søg...

13. april 2018

Mogens Høegsberg (<http://www.planetpulp.dk/author/mogens/>)

Synes godt ◀

QEDA

Tekst |

Print denne side |

Send som email (mailto:?)

subject=Planet%20Pulp%20%3A%20QEDA&body=Jeg%20anbefaler%20denne%20side%3A%

Fine effekter fra et fremtidigt, klimahærges København kan ikke redde QEDA fra at være et forvirret rod, der ikke ved, om den vil være effektiv science fiction eller intimt menneskeligt drama og som derfor ender med at være ingen af delene.

(http://www.planetpulp.dk/billeder/film/qeda/qeda_boxcover_stor.jpg)**QEDA**

er en dansk science fiction-film med dramalementer. Eller også er det tænkt som et drama med science fiction-elementer.

Det er jeg ærlig talt temmelig meget i tvivl om, for **QEDA** slutter sig til Rian Johnsons **Looper** (<http://www.planetpulp.dk/?p=39218>) fra 2012 (som **QEDA** i øvrigt er svært inspireret af) i kassen med film, der sætter sig så godt og grundigt mellem to stole, at den ryger på røven.

Ad helvede til i 2095

Vi skriver 2095, og verden er gået helt ad helvede til. København er delvist oversvømmet, saltvand har forurenset grundvandet og dræbt al vegetation, saltstorme hærger, og ferskvand er blevet en dyr, dyr handelsvare.

Nogle år forinden er tidsrejser blevet opfundet, men hurtigt blevet forbudt af frygt for at komme til at ændre på nutiden ved at påvirke fortiden.

Filmens hovedperson Fang Rung (og vi vender tilbage til de mærkelige asiatiske navne) er chef for den efterretningstjeneste, der har til opgave at finde og destruere alle tidsmaskiner og indespærre de tidsrejsende.

Og her bliver jeg nødt til lige at forklare filmens grundlæggende præmis for tidsrejser. Det er nemlig ikke bare sådan en maskine man går ind i og vupti bliver transporteret tilbage i tiden.

Først må den tidsrejsende undergå en molekylær spaltning, der i bogstaveligste forstand deler personen i to identiske personer, de såkaldte QEDA'er. Akronymet står for Quantum Entangled Divided Agent, og med "quantum entangled" refererer manuskriptforfatterne til et fænomen indenfor kvantemekanikken.

I **QEDA** betyder det såmænd blot, at de to kopiers bevidsthed står i forbindelse med hinanden på tværs af tid og rum. Det er jo ret smart, hvis man vil sende information frem eller tilbage i tiden, og det er lige præcis det, der er præmissen for filmens science fiction-del.

Tilbage til 2017

I begyndelsen af filmen hører vi, hvordan Fang Rung (Carsten Bjørnlund) fortæller pressen, at den sidste QEDA, en korporal Bingwen (endnu et mærkeligt asiatisk navn) er blevet fanget, og at

tidsrejsetruslen dermed er ophørt.

Men allerede sekundet efter fortæller Fang Rung os (igennem filmens ulidelige voice over), at det er løgn. Der er én sidste QEDA, nemlig Fang Rung selv, der i samråd med premierministeren (Stina Ekblad) har påtaget sig en mission: Han skal tage tilbage i 2017 og få fingre i noget forskning, der kan redde planeten.

Tilbage i 2017 døde forskeren Mona i et flystyrt, inden hun kunne færdiggøre sin banebrydende forskning, og det er noget af den, Fang Rung skal få fat på. Mona var tilfældigvis også oldemor til Fang Rungs kone.

Som sagt så gjort; den ene Carsten Bjørnlund sendes tilbage til 2017, hvor han på nærmest nul-komma-fem får fingre i den omtalte forskning. For man skal ikke gå fejl i byen her: Det centrale tidsrejseplot er egentlig ikke det, der interesserer instruktør Max Kestner og hans medforfatter Dunja Gry Jensen.

Efter kort tid mister 2095-udgaven af Fang Rung forbindelsen til 2017-udgaven, der tilmed heller ikke dukker op igen, selvom han fluks skulle tage tidsmaskinen tilbage til fremtiden.

Nu er gode dyr rådne, for i fremtiden tror man, at de to kopier er så tæt forbundne, at hvis man slår den ene ihjel, dør den anden også. Med andre ord: Dræber man Fang Rung i 2095 er man ude over al risiko for, at 2017-udgaven skulle gå hen og lave ravage i tiden.

Og her kunne der så være kommet lidt intens spænding ind i filmen, men det er Max Kestner heller ikke interesseret i. 2095-udgaven af Fang Rung bliver godt nok jaget af sin egen efterretningstjeneste, men det er tandløs spænding, vi præsenteres for.

Han kommer relativt uproblematisk selv tilbage i tiden, hvor hans mål er at opspore sin kopi og bringe ham med tilbage til 2095.

Og midt i al det her handlingsreferat, har jeg helt glemt at fortælle, at Fang Rung også har en meget syg datter, som måske vil kunne reddes af den forskning, der blev nævnt tidligere.

Det første af mange spørgsmål

Det siger sig selv, at 2017-Fang Rung ikke er synderligt interesseret i at komme med hjem. Han har forelsket sig i naturen, luften, miljøet i 2017 (!), og måske har han også forelsket sig lidt i sin kones oldemor, men det er en håbløst underudviklet del af plottet.

Hvilket så fører til et af de helt store spørgsmål: Hvis Kestner og Jensen ikke er synderligt interesseret i det centrale tidsrejseplot og heller ikke dramaelementerne i 2017-handlingen, hvad er de så i det hele taget interesseret i?

Forvirring

Helt principielt er der mange fine elementer ved **QEDA**, men desværre er de alle som én enten underudviklede eller tabes på gulvet i Kestner og Jensens forvirring over, hvilken type film det egentlig er, de vil lave.

Godt nok er **QEDA** på de fleste punkter håbløst uoriginal – **Looper** kaster som tidligere nævnt lange slagskygger over **QEDA** og filmens postulerede interesse i, hvad identitet er for en størrelse (der er jo to Fang Rung'er) lugter meget af lignende spørgsmål, der blev kastet ud i **Blade Runner** (<http://www.planetpulp.dk/?p=24081>) (1982).

Og hele den grundlæggende præmis om at redde verden ved at rejse tilbage i tiden er hentet direkte fra **Twelve Monkeys** (<http://www.planetpulp.dk/?p=40912>) (1995).

Men det er ikke i filmens mangel på originalitet, det virkelige problem består.

Problemet er, at **QEDA** hverken er spændende – tværtimod er den temmelig kedelig – eller dramatisk interessant. Dertil er den mulige kærlighedsaffære mellem 2017-Fang Rung og Mona alt for underudviklet.

Som tilfældet var med **Looper**, har Kestner og Jensen ikke kunnet finde ud af at foretage et valg mellem science fiction og drama, og det betyder, at filmen er begge dele og ingen af delene på én gang.

Jeg siger ikke, at det er fuldkomment umuligt at lave en velfungerende syntese mellem science fiction og drama – **Twelve Monkeys** er et eksempel – men jeg vil vove at påstå, at det er en meget svær kunst, som få har mestret.

Hverken spændende, rørende eller prædikende

Havde Kestner og Jensen dog blot holdt fokus på science fiction-delen, så kunne **QEDA** være blevet et velfungerende dansk bud på en tidsrejsefilm – den manglende originalitet desuagtet – for mange af grundelementerne er sådan set på plads.

De udvikles bare aldrig nok. Når der er grundlag for lidt basal suspense – finder 2017-Fang Rung mon den forskning, han leder efter? – afvikles plottet så hurtigt, at al spænding og drama totalt udebliver.

Når der er grundlag for en spændende actionsekvens – slipper 2095-Fang Rung mon fra sin egen efterretningstjeneste? – springes der let og elegant hen over det med gennemskuelige krumspring.

Sekvensen hvor Fang Rung jages af sin egen efterretningstjeneste udspiller sig f.eks. som en tør montage uden reallyd, kun til tonerne af Vladislav Delay og Jonas Strucks ellers ganske velfungerende score.

Og sådan kunne man fortsætte – og også med dramadelene. Kærlighedsaffæren med Mona antydes så subtilt, at man er reelt i tvivl om, om den eksisterer, og rørende bliver den bestemt aldrig.

Samtalen mellem de to Fang Rung'er på en restaurant i København er tandløs, og en sidste "actionsekvens" – da 2095-Fang Rung jager 2017-Fang Rung gennem Kongens Have – er næsten pinligt kedelig.

Den eneste antydning af reel spænding kommer til allersidst, da de to Fang Rung'er indser, at de måske har ændret tidslinjen uigenkaldeligt og forsøger at indhente Mona, inden hun tager afsted på den flyrejse, der slår hende ihjel.

Selv denne spænding får Kestner dog taget livet af – endnu engang ved hjælp af en reallyds-fri montage – og så er vi tilbage ved square one og heldigvis tæt på filmens slutning.

Ja, **QEDA** er ikke engang for alvor interesseret i at prædike for os! Man kunne ellers have fået den idé, at den klimahærgede fremtid skulle bruges til at fortælle os, at nu skal vi skam være gode ved vores Jord, men ikke engang det vil **QEDA**.

Fine effekter

Skal man pege på noget entydigt positivt ved **QEDA**, så er det billederne fra det fremtidige, hærgede København og effekterne, der er brugt til at realisere dem.

Vandet flyder i gaderne; København er blevet en interimistisk kanalby a la Amsterdam, hvor vandet holdes væk fra bygningerne af tunge spunsvægge. Kongens Have er et dødt ørkenlandskab. Dele af byen vises som sydøstasiatisk flod-slum.

Det er flot realiseret, men økonomien har tydeligvis dikteret, at der ikke kunne være alt for mange af den slags imponerende billeder. Når de er der, er de flotte, men der er alt for få af dem til, at det virkelig batter.

Farvetoningen i 2095-København er blålig, brunlig og grålig og står i skærende kontrast til det næsten latterligt farvemættede 2017-København, der dog ikke er mere imponerende end en hvilken som helst anden sommerdag i vores kære hovedstad.

Og hvad var det så med de der asiatiske navne? Hvorfor hedder Rung (et nogenlunde passabelt dansk efternavn) Fang til fornavn. Jo, han har boet i Kina, siger han, men der er ikke kineser i ham. Og hvorfor Bingwen til en anden tydeligvis vesteuropæisk karakter?

Jo, det antyder, at der er sket markante kulturskred frem til 2095, men antydningens kunst er ikke nok her; navngivningen er så markant, at man studser og undres over det, snarere end indtager det som det eksotiske krydderi, Kestner og Jensen utvivlsomt har ment, det er.

Den fucking voice over

Endelig er der voice over'en. Den fucking voice over. Den er der hele filmen igennem. Lige fra start til slut. Og voice over bør altid få den kritiske filmkiggers alarmklokker til at ringe.

For det er utrolig sjældent, at en voice over er andet end et påklistret forsøg på at redde en fortælling, der ikke formår at stå på egne ben.

Nogle gange er det pengemændenes bukserysten, der får dem til at kræve en voice over, selv når det ikke er nødvendigt (f.eks. Harrison Fords voice over i den oprindelige biografudgave af **Blade**

Runner), men i langt de fleste tilfælde er det et sidste forsøg på en feberredning.

Ikke engang det fungerer. Carsten Bjørnlunds voice over i **QEDA** trækker den sidste rest af spænding og drama ud af filmen med sin tørre, let depressive dokumentar-stil, og monologen – målrettet Fang Rungs syge datter – er umanerlig banal og fladpandet. Hvorfor skulle den være der?

Hvorfor? Hvorfor? Hvorfor?

Ja, der er mange spørgsmål at stille Max Kestner og Dunja Gry Jensen.

Herunder også hvorfor så mange danske anmeldere ikke har set igennem dette blændværk af *smoke and mirrors* og set **QEDA** for det fejlskud, den er?

Jeg har set anmeldere, der læser meget mere ind i filmen, end godt er. F.eks. at filmen skulle være en metafor for en midtvejskrise – ”græsset er grønnere på den anden side” – med 2017-Fang Rung som et billede på Freuds id og 2095-Fang Rung som overjeg’et.

Eller at budskabet er, at vi skal værdsætte nuet – en noget besynderlig tolkning af den stund, at nyderen, altså 2017-Fang Rung, er den, der fucker det hele op og fører til filmens nedslående slutning. Så budskabet skulle altså være ”nyd nuet og ødelæg fremtiden”? Den køber jeg ikke.

De generelt fine anmeldelser, **QEDA** fik i pressen kan jeg kun se som udtryk for dansk selvglæde: Havde **QEDA** været en stor, udenlandsk produktion, var den stensikkert blevet slagtet. Men nu er den jo dansk, og så har vi grund til at være ih-så-stolte.

Men har vi virkelig nogen grund til at være stolte (og mindre kritiske) bare fordi, **QEDA** er en dansk film, der postulerer at være science fiction og bruger flotte special effects?

Svaret er naturligvis nej.

Og så et sidste spørgsmål: Hvordan fanden kunne det lykkes for Kestner og Jensen at have alle de rigtige ingredienser på plads og så lave en film, der ikke bare er forvirret og dårligt skrevet, men tilligemed – og det er den værste synd af dem alle – virkelig, virkelig kedelig?

Svaret på det spørgsmål blæser i vinden.

Titel: QEDA

Engelsk titel: Man Divided

Instruktør: Max Kestner

Manuskript: Dunja Gry Jensen efter historie af Dunja Gry Jensen og Max Kestner

Cast: Carsten Bjørnlund (Fang Rung), Sofia Helin (Mona), Stina Ekblad (ministeren)

Foto: Rasmus Videbæk

Klip: Åsa Mossberg

Musik: Vladislav Delay & Jonas Struck

Spilletid: 87 minutter

Aspect ratio: 2.35:1

Sprog: Dansk, engelsk

Produktionsland, år: Danmark, 2017

Produktionsselskaber: SF Studios, SF Studio Production AB, Yellow Film & TV

Anmeldt i nr. 150 | 13/04/2018 (http://www.planetpulp.dk/?page_id=45384)

Stikord: Danmark (<http://www.planetpulp.dk/?p=7445>), Fremtiden (<http://www.planetpulp.dk/?p=2271>), Tidsrejser (<http://www.planetpulp.dk/?p=6922>)

Mogens Høegsberg (http://www.planetpulp.dk/?page_id=890).

Redaktør. Medstifter af Planet Pulp. Født 1976. Oprindelig fra Ringkøbing, fra 1996 til 2014 bosat i Århus, nu bosat i Silkeborg. Uddannet mag.art. og ph.d. i middelalderarkæologi. Ansat som arkæolog ved Moesgård Museum. Har siden barndommen været ivrig horrorfan;

indledningsvist primært litteratur, senere også film. Dertil rollespiller, brætspiller og tegneseriefan. Film og filmmusik er Mogens' to største passioner inden for [...] (http://www.planetpulp.dk/?page_id=890)

Skriv et svar

Din e-mailadresse vil ikke blive publiceret. Krævede felter er markeret med

Kommentar

Navn

E-mail

Websted

Skriv kommentar